

**ДО ЧЛЕНОВЕТЕ НА НАУЧНО ЖУРИ
ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
ОНС „ДОКТОР“ ПО ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ФИНАНСИ, ПАРИЧНО
ОБРЪЩЕНИЕ КРЕДИТ И ЗАСТРАХОВКА (ФИНАНСИ)“**

РЕЦЕНЗИЯ

Рецензент: доц. д-р Марин Маринов, катедра „Финанси и кредит“, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“

Автор на дисертационния труд: Цветелина Василева Цанкова, редовна докторантура, обучение финансирано от държавата, по област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8. Икономика, докторска програма: „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“

Тема на дисертационния труд: „ФИНАНСОВО-ПРАВНИ АСПЕКТИ НА ДЪРЖАВНАТА ПОЛИТИКА В УСЛОВИЯТА НА ПАНДЕМИЯТА COVID-19“

Настоящата рецензия е изготвена съобразно изискванията на съществуващия Закон за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

I. Общо представяне на дисертационния труд.

Дисертационният труд е в обем от 206 страници. В композиционно отношение се състои от въведение, три глави, заключение, библиография, приложения. Налице е балансирана и логична класическа структура.

Избраната тема се отличава с актуалност, значимост и дисертабилност.

Актуалността на изследването се определя от значителното влияние на пандемията COVID-19 върху обществата, икономиките и правните системи на държавите по света. Темата е ключова за формулирането на по-добри стратегии за управление на подобни глобални събития в бъдеще.

Обект на изследване са държавната политика в условията на пандемията COVID-19.

Предметът на изследване е фокусиран върху конкретни финансови и правни механизми и инструментите, които държавата прилага в условията на пандемията COVID-19 и тяхната взаимовръзка в интерес на гражданите и обществото.

Основната цел на дисертационния труд е да се анализират финансово-правните аспекти на държавната политика в условията на пандемия и да се оцени ефективността на приложените инструменти с оглед вземането на адекватни решения при евентуални пандемични ситуации в перспектива.

За изпълнението на основната цел са формулирани следните задачи:

1. Да се анализират правните аспекти на държавната политика в условията на пандемията COVID-19.

2. Да се анализира финансовата политика на държавата в условията на пандемията COVID-19.

3. Да се анализират предизвикателства пред държавната политика в условията на пандемията COVID-19 и след нея, като се оцени ефективността ѝ, и се предложат оптимизационни решения.

Основната изследователска теза, която авторът защитава в дисертационния труд е, че държавната политика в условията на пандемия е изправена пред множество

предизвикателства, което налага вземането на своевременни рационални и ефективни финансово-правни решения в защита на обществения интерес, здравето и живота на хората.

За **методи на изследване** в дисертационния труд са избрани: методът на индукцията и дедукцията, структурно-функционалният метод, институционалният метод, описателният метод, статистическият метод и логическият метод. За по-добра прегледност в изследването са включени таблици и графични изображения.

При разработката на настоящата дисертация са възприети някои **ограничения в обхвата на изследването** – научното изследване обхваща основно периода 2020-2023 г. Изборът на изследваният период е продиктуван от временната епидемична обстановка и съпътстващата икономическа нестабилност на обществото.

Използваната научна литература е цитирана коректно. Задълбочено са проучени и анализирани актуални български и чуждестранни специализирани публикации.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Изследователската логика и структурата на дисертационния труд са добре изградени. Дисертацията се основава върху изследвания на научни разработки на български и чуждестранни изследователи в областта на икономиката и държавната политика.

При структурирането докторантът на първо място (в първа глава) изяснява правните аспекти на държавната политика в условията на пандемията COVID-19. Направен е същностен профил на пандемичната ситуация и са характеризирани специфичните ѝ особености на територията на Република България. Подчертано е значението и обхвата на държавната политика с оглед потенциалните ѝ възможности за преодоляване на възникналите обществени предизвикателства. Изследвана е ролята на централните и местните органи на управление в борбата с епидемичната обстановка.

Втора глава има подчертано аналитичен и изследователски характер, дължащ се на акумулирането на голям обем икономическа информация, в съчетание с авторовите способности за нейната обработка и анализ. Поставен е акцент върху финансовата политика на държавата в условията на пандемията COVID-19. Представен е анализ на финансовите аспекти на политиките на Европейския съюз в условията на пандемия. Направена е систематизация и оценка на финансовите решения на централната и на местната (по примера на Община Велико Търново) власти в Република България в периода на обявената епидемична обстановка.

Глава трета акцентира върху предизвикателствата пред държавната политика в условията на пандемията COVID-19 и след нея. Изследвано е въздействието на въведените противоепидемични мерки върху икономиката и обществото. Направен е анализ на разходите, свързани с мерките за борба срещу COVID-19 през периода 2020-2022 г. Представени са резултатите от емпиричната част от изследването на ефективността на държавната политика в условията на пандемия. Предложени са авторски решения за преодоляване на последствията от COVID-19.

Формулираните препоръки в заключителната точка придават завършеност на разработката, а обобщаващите изводи и постановки, представящи авторовите възгледи в края на всяка глава, допълнително подчертават качествата ѝ. В заключението на разработката докторантът систематизира основните обобщения, изводи и постигнати резултати, които могат да бъдат разглеждани като научни приноси – същността на

всяко изследване от подобен тип. Това, от своя страна, дава основание за потвърждение на поставената в началото на разработката изследователска теза.

Следвайки горната изследователска логика, авторефератът е разработен в съответствие с основните моменти от дисертационния труд, подчертавайки приносите на автора. Той отразява в синтезиран вид съдържанието, основните резултати и изводи, постигнати в процеса на изследването. В него се съдържат всички необходими елементи за съставяне на автореферат към дисертационен труд, в т.ч. обосноваване актуалността на темата, очертаване на обекта, предмета, целта, задачите, изследователската теза и методологията на изследването, представяне на структурата и съдържанието на труда, както и насоки за бъдещи изследвания по темата на дисертацията, справка за приносите, справка за съответствие с националните изисквания, списък на публикациите на докторанта, декларация за оригиналност на дисертационния труд.

Като публикации по темата на дисертацията са представени 5 броя – доказателство, че ключови аспекти от изследването са направени достояние на научната общност, в т.ч. и чрез участия в научни форуми, както и че са покрити националните изисквания за минимален брой точки съгласно Правилника за приложение на закона за развитие на академичния състав в Република България. Добро впечатление прави и фактът, че докторантът представя насоките за бъдеща изследователска работа по избраната тема.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Дисертационният труд надгражда съществуващи и представя нови научни идеи с научна и практико-приложна значимост за икономиката и държавната политика. Внимателният прочит на дисертационния труд дава основание да бъдат открити като научни и научно-приложни приноси следните:

Първо. В резултат на обследване на теоретични, нормативни и практико-приложни постановки, идентифицирани в процеса на изследването, авторът синтезира обобщен и многоаспектен профил на пандемията COVID-19, дефинира обхвата на държавната политика и ролята на централните и местни органи на управление в условията на извънредна епидемична обстановка. Представена е комплексна систематизация на социално-икономическото въздействие на пандемията, аргументираща необходимостта от въвеждането на противоепидемични мерки.

Второ. На базата на анализ на финансовите решения на централната и местна власт в България, е оценена целесъобразността и ефективността на финансовата политика на държавата в условията на пандемия, както и обвързаността и зависимостта ѝ от общата политика на Европейския съюз. Аргументирана е социално-икономическата роля на държавата в подкрепа на бизнеса и домакинствата при преодоляване на негативните последици от пандемията COVID-19, както и способността ѝ за адекватно управление на целевото европейско финансиране за справяне с пандемията в България.

Трето. Въз основа на авторов инструментариум от финансово-икономически показатели е оценено въздействието на въведените противоепидемични мерки върху икономиката и обществото. Подчертана е необходимостта от реформи в секторите здравеопазване, социална защита и държавно управление, както и от прилагането на комплексен и интегриран подход за управление в извънредни епидемични ситуации.

Четвърто. В следствие на проведено емпирично изследване (авторско анкетно проучване сред българските домакинства), е извършена обективна оценка на

ефективността на държавната политика в условията на пандемия, установени са нагласите на домакинствата по отношение на въведените протиепидемични мерки и са формулирани препоръки за преодоляване на последствията от пандемията COVID-19.

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд.

По отношение на дисертационния труд, в т.ч. основното изложение и авторската аргументация нямам съществени критични бележки и препоръки.

Въпроси по дисертационния труд:

Какъв тип реформа на приоритетните обществени сектори е необходима за целите на прилагането на комплексен и интегриран подход за управление в извънредни епидемични ситуации?

V. Обобщено заключение и становище.

Представеният за рецензия дисертационен труд притежава характеристиките на цялостно, задълбочено и завършено научно изследване по значим икономически проблем. Считаю, че поставените в увода цел и задачи на дисертационния труд са постигнати в хода на изследването. Формулираните в заключението научни и научно-приложни приноси и резултатите от проведеното практическо проучване могат да бъдат определени като реални постижения на докторанта.

За целите за вземане на решение от Научното жури за присъждане на ОНС „доктор“ по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“, давам положителна оценка на дисертационния труд на тема „ФИНАНСОВО-ПРАВНИ АСПЕКТИ НА ДЪРЖАВНАТА ПОЛИТИКА В УСЛОВИЯТА НА ПАНДЕМИЯТА COVID-19“ и предлагам на членовете на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ (по икономика) на Цветелина Василева Цанкова.

Дата: 22.04.2025 г.

Рецензент: .....
(доц. д-р М. Маринов)